

Naročnina za celo leto 2 K.

Pesamezna številka velja 6 vin.

Naročnina se tudi na pol leta plačuje in se mora poslati vnaprej.

Cena oznanil je za eno stran 64 K, 1/2 strani 32 K, 1/4 strani 16 K, 1/8 strani 8 K, 1/16 strani 4 K, 1/32 strani 2 K, 1/64 strani 1 K.

Pri večkratnem oznanilu je cena posebno znižana.

Slava Tobi, ki si nas kmete ljubili!

Kmečki stan, srečen stan!

Za oznanila (inserate) uredništvo in upravništvo ni odgovorno.

Uredništvo in upravništvo je v Ptujju v gledališkem poslopiju šte. 3.

Štajercizhaja vsaki drugi petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj.

Rokopisi se ne vračajo in se morajo najdalje do ponedeljka pred izdajo dotične številke vpslati.

Štev. 20.

V Ptujju v nedeljo dne 30. septembra 1906.

VII. letnik

Mesto besed — dejstva!

Šolsko leto je zopet pričelo in lahko predlagamo uspeha našega dela. Velik črnogledec bi moral biti, kdor ne bi bil zadovoljen s temi uspehi. Vkljub nasilnemu navalu prvaških nasprotnikov ljudstva in njega bodočnosti se zavajajo stariši svoje svete dolžnosti v vedno večjem številu.

Dokazovali smo potrebo nemščine in naših dokazov ni mogel nikdo ovreči. Dokazovali smo, da pošiljajo najhujši nasprotniki nemške šole nam svoje otroke — v nemške šole. Povedali smo imena in nikdo nam ne more reči, da smo zaresnino govorili. Na temelju suboparnih dejstev, da temelju nepremagane in nepremagljive resnice smo sezidali svoje nazore in smo sprožili klic: stariši, dajte svoje otroke v nemške šole! In stariši so nas v veliki meri obogalili.

Vse nemške šole na Sp. Štajerskem so letos prenapolnjene. Ptujška dekliška kakor deška šola imata prenapolnjene razrede (od 70—80 učencev, več nego dopušča zakon) in velik del učencev so slov. otroci. In šolnina v Ptujju je bila povišana leto za letom od 6 na 8 in letos na 12 kron. V Ptujju so se pripetili slučajji, da so najzagrizenejši prvaki prišli s klobukom v roki prosit, naj se njih otroke v nemško šolo sprejme. V zadnjem trenutku se je celo občinski odbor v Ragonnici, kateremu načeljuje župan Brumen, prvaški pajdaš in desna roka Brendiča, javil za nemški poduk in Brumen je pripeljal svojega otroka in milo prosil za sprejem. . . . Ravno tako gimnazija v Ptujju; najboljšje merilo na njo je toli sovraženi pripravljalni tečaj (Vorbereitungsklasse), katerega je obiskovalo lani 28, letos pa 43 učencev. Istotako je razmerje v Ptujju, Mariboru, Brežicah ob Savi itd.; pripete se slučajji, da prihajajo otroci iz Kranjske v štajerske nemške šole. . . . In vse to se godi vkljub raznosnemu zatiranju resnice od strani cele armade prvaških dohovnov, advokatov, učiteljev in njih priveskov, vkljub gonji prvaškega časopisa, vkljub zlorabi prižnice.

To so — dejstva, v pričo katerih se zgubè razne besede prvaško-klerikalne politike kakor im, kakor megla v jesenskem vetru.

In ta dejstva nas morajo ohrabriti, nam morajo dokazati, da smo delali prav in pokazati nam pota v novi boj. V tej borbi nam služi bojno — postava. Postava zasuiguri urenitvenje nemške (minoritetne) šole v hipu, ko je 40 otrok nekaj, katerih stariši so za tako šolo. Državni temeljni zakon z dne 21. dec. 1867 pravi dolžno: „Predpogoj za urenitvenje minoritetne šole je, da se naglašava pravico od strani pristašev dotične narodnosti.“ Stvar je torej čisto enodržavna: Par mož stopi skupaj in napravi prošnjo na okrajni šolski svet, v kateri zahtevajo na bratko „iz stališča člena XIX dr. t. zak. z dne 21. dec. 1867, dr. z. št. 142 ustanovitve nemške šole.“ Tej prošnji (katero uredništvo „Štajerca“ prav rado brezplačno naredi) je pridati polo s podpisani starišev ali njih nadomestnikov. Vsako tako podpiše, ki stanuje ne več kot 4 km od šole, kjer naj se ustanovi šola, samo da je av-

strijski državljani; pri tem je vseeno, ali razume nemški ali ne, itd.

To bi bila pot, po kateri bi imelo napredno gibanje korakati do novih, še lepših in večjih uspehov. Klerikalni nasprotnik pa naj tuli od jeze in sovražstva kot ranjena zver, — ljudstvo boče vrglo svoje zatiralce ob stran, kajti to izkoriščano ljudstvo se je naveličalo praznih besed. Naveličalo se je fraz, naveličalo se je lepih obljub in sladkega prilizovanja in odločno zahteva — dejstva.

Politični pregled.

Odsek za volilno reformo je pričel svoje delo nekaj dni pred državnim zborom. Pečal se je najprvo s § 7. volilne preosnove. Posl. Kaiser je predlagal, naj se sklene, da mora biti vsak volilec vsaj 2 leti v enem kraju. Vlada in razni poslanci so govorili proti tej predlogu. Končno se je sprejel § 7, kakor je bil od vlade predlagan. S tem je splošna in ednaka volilna pravica sprejeta! Istotako se je sprejel § 1 vladine predloge. Dne 12. t. so predlagali Poljaki volitev pododseka, ki naj določi natančne meje med državo in deželno zakonodajo; predlog je bil sprejet, ako ravno ima namen, zavlačiti volilno preosnovo. Dne 17. t. je sprejel odsek predlog, da bodi volilšč vsaka občina. Dne 19. t. se je sprejel § 4 vladine predloge. Potem so sklenili poslanci preložitev razprave § 5, ker hočejo klerikalci predlagati pluralno volilno pravico. Nadalje se je sklenilo, da bodo volitve po celi državi na enem dnevu. 27. t. so govorili o volilnih listah; pri tej priložnosti sta se skregala prvaška poslanca Tavčar in Šušteršič. Govori se, da hoče posl. Tavčar z obstrukcijo pričeti . . .

Državni zbor je pričel zasedanje 18. t. m. Najprvo so se morali poslanci zaradi opavskih izgredeov skregati. Nemški poslanec Hofer je podal potem nujnostni predlog, o katerem govorimo posebej. Potem je razpravljala zbornica o zakonu glede apotev. V odsek za volilno preosnovo so bili na novo voljeni poslanci Vogler, Tavčar, Schlegel in Grabmayer. Druga seja se je vršila 25. t. m.

Krvava Rusija. Pri bojih v Sjedlicah je bilo skupno 172 oseb ubitih, 450 težko in lahko ranjenih. 280 oseb je bilo aretovanih. — Mesto Kalvaria je pogorelo; zažgali so carjevi hlapci. — General Trepov, eden najzagrizenejših krvnikov carjevih, je umrl. Nekateri trdijo, da ga je zadela kap. Drugi zopet pa poročajo, da je Trepov zastrupljen in so tudi resnično njegovega kuharja zaprli. Tudi se govori, da je Trepov sam svoje življenje končal, ker je padel pri carju v nemilost. V carjevi palači sami so se namreč razkrile zarote in car je z vso svojo družino pobegnil iz Rusije. Po celi državi se sveda ponavljajo krvavi dogodki; bomba, revolver in sablja vladajo danes na Ruskem . . .

Vojaške razmere. Opravičena je trditev, da delajo gotovi oficirji in vojaški zdravniki s sinovi kmeta in delavca, ki so prisiljeni, nositi plavo suknjo, hujše nego z živino. Evo dokaz: Vojak Zwerger od 4. pešpolka je dobil pri vaji kilo (bruch); naznanil se je bolnim, ali zdrav-

nik ga je opsoval in imel za simulanta. Poveljnik pešpolka se je potem še surovo obnašal proti poslancu Hoferju. . . . Tako delajo ti gosposki sinčki, ki žive od delavskih žuljev, s sinovi ljuštva. Človek, ki ima smrtnonevaren „bruch“, je „bestija“, „simulant!“ Kdo pa plačuje vojaštvo? Ljudstvo in to isto ljudstvo ima tiho biti! Ali to pot so je gosposke skupili. Zbornica je sklenila ednoglasno, da se naj 1. vojak Zwerger takoj iz službe odpusti, da naj se 2. vojaškega zdravnika v preiskavo pokliče in da naj 3. poveljnik pešpolka št. 4 poslanca Hoferja ter predsednika zbornice za odpuščanje prosi! Tako bi se moralo vedno postopati, kajti ljudje ne pridejo zato na svet, da bi jih pobijali gosposki sinkoti . . .

Cenjene naročnike opozarjamo, da je plačati naročnino le neposredno, to se pravi: ali v gotovini v uredništvu lista v Ptujju, ali pa po pošti na naslov: uprava „Štajerca“. Nikdo drug ni pooblaščen sprejemati denar! — V zadnjem času narašča število naših odjemalcev. To je dokaz, da se list ljudem dopada. Torej brez strahu na delo za „Štajerca“!

Dopisi.

Črešnovce pri Slov. Bistrici. Tukajšnji žegnani fihposov dopisun je zadnjič v fihposu čvekaj, da so pri nas Stajercijanci pogoreli. Ali mi o kakem požaru nič ne vemo in se prav dobro počutimo, zraven pa še znova trdimo, da je za vsakega Slovenca dobro in koristno, naj si je kjer koli, ako poleg svojega materinskega jezika razume tudi nemški. Dalje svetujemo dopisunu, naj Laha in Kresnika spoštuje, ker sta boljša kristijana kot je on sam. Sveda, ta moža sta dopisunu pri sodnji dokazala, da naša cerkev je hiša molitve, ne pa hiša obrekovanja, psovanja in prepira, in to dopisuna peče. Tistega miru pa, ki ga dopisun svetuje Kresniku, pa je on sam najbolj potreben, ker pri nas res ni blaženega miru, odkar se je k nam toti dopisun priklatil. Zraven pa mu prekurujemo, da noben obd. predstojnik, naj je izvoljen kateri koli, ne bo tako plesal, kakor bo dopisun piskal. Pri nas bo zopet mir, kadar se ti, dopisun, od nas pobereš. Da se to le prav kmalu zgodi!

Iz Koblja na Pohorju. (Fihposovci). Ljubi Štajerci! Tudi pri nas te radi čitamo, čeravno tu imaš dosti neumnih fihposovcev, ki se v nas napredne kmete semtertje zaletavajo s svojimi oteklimi jeziki. Nekaj ti jih naštejemo. Naš organist pri teh fihposovcih nosi zvonec in se nazarensko peni, kadar te zagleda na pošti, njegovi dve frajli sta pa tako imenitni, da bo gotovo kak farček katero vzel za kuharico. Krčmar Rupnik pravi, da za te, ljubi Štajerci, nima prostora v svoji hiši, pač pa pri njem imajo dovolj prostora zaljubljeni fantalini, ki tja zahajajo zavoljo krčmarjevih „devic“. Tretji fihposovec je Franc Friderih. Tisti bi se tudi rad akobacal na županski stol, naprednjaki pa ne marajo imeti kastruna za župana; naj rajši malo bolj gleda na Katerco, da ji ne bo Bogečov fant dajal pohujšanja. Še nekaj mlečozobih tu ima fihpos, med njimi je najbolj znan Friderihov